

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. Σεφ IV, 71 / 1970

Α!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Συν. 1969/76' του 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) *Περιστερί*.
(παλαιότερον ὄνομα: *Φιρόβτιαν*), Ἐπαρχίας *Τριχωγίδος*
Νομοῦ *Αἰτωλοακαρνανίας*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *ΜΟΝΟ-*
Θιὸς Μωλιντίν ἐπάγγελμα *Διδάσκειας*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Ταχ. Γραφεῖον Παραβόλης*
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *Τρία*.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Παλαιῖρας Φιλομήριος*.....

.....
ἡλικία *75 ἐτῶν* γραμματικαὶ γνώσεις *Δ' Δημοτικού*.....

.....
τόπος καταγωγῆς *Περιστερί*.....

.....
Τριχωγίδος.....

.....
Παλαιῖρας Μωλιντίν ἔφη *82 ἐτῶν*.....

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; *Πρὸ τοῦ 1920 τὸ $\frac{1}{2}$ τῆς ἀγροτικῆς*
ἐπιφανείας τῆς κοινότητος (κεντρικῆς) ἀνέκειτο εἰς τὴν ἐκβασιάν
Ἐπὶ τῇ ἐκβασιᾷ αὗται χωρίζονται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; *Να ἡ ἀρχὴ ἀπορίσθαι*.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Να ἡ ἀρχὴ εἰς Ἕλληνας γαιοκτήμονας (τοὺς γείτονας)
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διαγενομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν,
του; *Να ἡ ἀρχὴ ἡ περιουσία διανέμεται ὑπὸ*
τοῦ πατρὸς εἰς τὰ τέκνα, κυρίως μετὰ τὸν γάμον

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; ...

ὁ ἕκαστος εἰς ἀφ' ὧν αὐτοὶ ἐκτρέφονται καὶ ἢ ἐν γεωργίαν

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... *οὐκ ἀσχολοῦνται* ...

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *εἰς τὰ μεγάλα* ...

ὁ ἕκαστος καὶ ὅσα εἰς τὴν γεωργίαν ἐκτρέφεται καὶ ἢ ἐν γεωργίαν

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) *οὐκ ἐκαλοῦντο* Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) *εἰς εἶδος*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὰ θερίσματα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρανητόν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίου εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *ἐχρηστοῦντο*

καὶ ἡμερομισθίου ἐργάζοντο ἀπὸ τοῦ ἴδιου τοῦ χωρίου ἢ γειτονίας καὶ ἐλάμβανον ἀμοιβὴν εἰς εἶδος —

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ... *ἐχρηστοῦντο καὶ δοῦλοι*

καὶ προήρχοντο ἀπὸ τοῦ ἑαυτοῦ —

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *οὐκ* —

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται *οὐκ* ... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμπόροι) κλπ. ; ...

δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲ ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲ καῦσιν: α) τῆς καλαμῖς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲ κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

21. 22. 500. 297. 1. 100. 100. 100. 100.
 22. 22. 100. 61. 74. 100. 100. 100.

2) Πότε έγινε τὸ πρῶτον χρήσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας ; εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰῶνος

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται : τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας ; ... *ἀπὸ τοῦ 1905* ...

1953. —

1) Σιδηρούν άροτρον (τύποι αυτού, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
Είς ποία κτήματα χρησιμοποιείται (ή χρησιμοποιείται) κάθε τύπος ;
Ποιος κατεσκεύαζε τὸ άροτρον τούτο ή από ποῦ ἐγένετο ή προμή-
θεια αὐτοῦ ;

Εφαρμοσμένο και χρησιμοποιεί το
εξιδανικό με δι' αυτήν πρότρο

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ή φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἀρότρου μὲ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. Χειρογράφοι 4. Σταυροί 7. Σταυροί 10. Ραβδί
2. Γραμ. χειρογράφοι 5. Γράμ. 8. Γράμ. 11. Βιβλ. φραγών
3. Σταυροί 6. Σταυροί 9. Χειρογράφοι 12. Γράμ. φραγών

ἀπὸ τῶν συντηρημένων
σχέδων

2) Τρακτέρ (από πότε είναι εν χρήση;)

3) Μηχανή θερσίμου *θερμότητα*

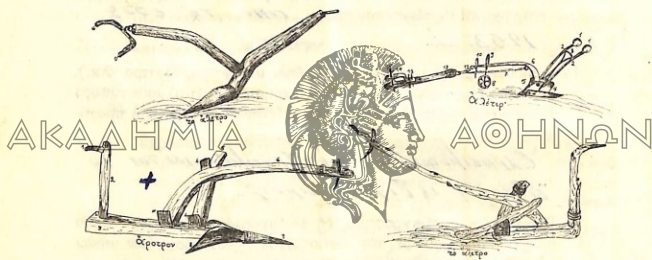
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....

5) Μηχανή ἀλωνισμού .. *χρησιμοποίηται ἐπὶ τὸ ἔτος 1950.*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

Τὸ Μαριέμευα Σε. ὁ μαργαριτὸς (ἓνα εἶδος Ξυλαργού.) -

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2. <i>ἐφ. π. ἡ ἡμ. βρεθίων. πος</i>	12. <i>βι. ἑλ. αὐ.</i>	
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

⁽¹⁾ Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Τὸ ὕνι ἦτο τὸ ἴδιον διατὴν ἀρο-
τρίασιν. ὁ ὅμοι τῶν εἰδῶν τῶν χωμα-
τερῶν εἰς τὴν περὶ τὴν ἀροτρίασιν.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου.....

ΔΙΑΔΗΜΙΑ ΔΙΟΤΗΝΩΝ

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ;

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

Διὰ τὸ ξύλον ἀροτρίου εἰς τὴν
ἐκκατάστασιν ἐκκατασκευαζομένη ἐκ τῶν ἀνωτέρω
ἐργαλείων.

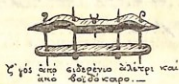

ρινὴ ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι)

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Ἐχρησιμοποιοῦντο βόες, β. η. κεραι ἵπποι.*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *Δύο.*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Διὰ τοὺς βόας. ἦτοαι ὁ ζυγός, διὰ τοὺς ἵππους ἔχεν.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὰν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ *Βιβλ. περὶ ἀγέδρον* ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

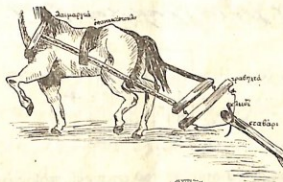
Ὑπερὸ ζευλα ζυγόν.

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ;

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

..... εἰς τὸ παλαιὸν φωτογραφία

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνθέσεια εἰς τὸν ὅσον σας.....

..... ὁ ἰδιοκτήτης ὁ ὅςδε ὁ κτήνιοι ζεύγους βοῶν
ζεύγους ὁρμήσει ὁ ἰδιοκτήτης τῶν ἀγρῶν. —

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν).....

..... τὸ βοδεύον τὸ
εἰς δεξιά καὶ ἀριστερά καὶ
ἀριστερά ἐκδομεῖν τὸ ἄροτρον. —

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

..... τὸ σιδηροῦν καὶ τὸ ξύλινον
ἀροτρον. —

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).!

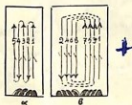
..... τὰ ζῶα κατευθύνονται μὲ
σχοινί εἰς τὸ ὄργωμα. —

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερα) τὸ ὄργανο. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Τὰ ὄργανα καὶ παλαιότερα, ἀλλὰ
καὶ σύγχρονα γίνονται περιφερεσιῶν, ἐν

ἡ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Τὸ σχέδιο γραμμά (β) -

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη)
εἰς λωρίδας (σηλ. σπορές ἢ σπορίες, ντάμες, σιασές, μεσφράδες
κ.λ.π.) ; *Παράδειγμα: τὸ ὄργωμα ἐπὶ...*

ΕΙΣ ΑΓΙΟΥΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥΣ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΑΣ, ΜΑΡΤΥΡΑΣ, ΜΕΤΕΦΡΑΣΤΕΣ
Κ.Λ.Π.); *Παρακαλεί το ἄρχιερα ἐπι-
κετο. εἰς Ἀγκίδοι, ἐν ἡμέρᾳ γιγνεσθαι ἐν
ἄρχιερα μακροπρόσθε. — αὐτοὶ ἐν ὁρμῇ καὶ*

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρὶς (ἡ σποριά) ; μὲ ἀύλακιάν ;

με' δὲ τρεῖς καθε' ἑνὸς αὐθιγὰς διὰ τὴν ἀναρχίαν

- 6) Πού υπάρχει ή συνήθεια να γίνεται ή σπορά του σίτου και άλλων
δημητριακών μόνον με σκαπάνην, δηλ. να μη χρησιμοποιηται
άροτρον ; ... *Α.Ε. : Σκαπάνη γίνεται. Απ. : Οχι-
νά. : Ήδη δοίεται σείναται το χωράκι το άροτρο*

[illegible]

- 7) Ποιοι τρόποι ή είδη όργώματος (άροτριάσεως) ήσαν έν χρήσει παλαιότερον (ή σήμεραν). Δηλ. ή διάνοιξις τών αύλάκων μέ τόν ύνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.

Ηι εραριαιες γινονται ανδρουν και γυναικων
 μηδεν ου εδωκεν ο υψιστος η μαδδου

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ... *Ε.Ρ.Δ. ... ὁ.μ. ... χειρ. ... κα. ὀργ. ...*

... μ.α.τ.α. ...

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορὰς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

*Μαζανότρετοι ἐγίνοντο ἡ ἀπορὰ. εἰς ποῖα τὰ
τόποι. ἐπαπορὰ οὐδορε τὸ ὄργωμα καὶ τὸ χῶμα
τοῦ ἀπὸ τὸν. διὰ τὸν. ὀργαζοῦνται πρῶτον οἱ ἀγροί
κατὰ τὴν ἐπαπορὰν καὶ ἡ ἀπορὰ καὶ χῶμα οὐδορε. με-
τὰ τὸν διὰ τὸν διὰ τὸν.*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

*Διὰ τὴν κηπευτικὴν φύτευ. τὸ ὄργωμα τὸ φύτευμα
ἐπαπορὰ καὶ διὰ τὸν διὰ τὸν ἀπορὰ καὶ εἰς ποῖα
φύτευσις τῶν κηπευτικῶν. -*

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰν ἀπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Μόνον. ἔκ. ἔτη. καὶ τὸ χωράφι εἰς ἀγρὰν ἀπαυσιν.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχήν; *ἔκ. μ.α.τ.α. ... ὀργωμα, καὶ διὰ τὸν.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ **ΔΙΣΑΚΙ** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *ἔκ. μ.α.τ.α. ...*

τὸ ... διὰ τὸν ... ἔκ. μ.α.τ.α. ...

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον;

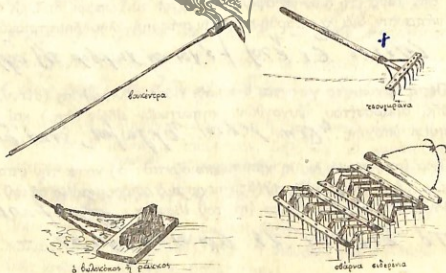
*ἐκ' ἐλλειψοειδῶς σιδηρᾶν ράβδον
ἢ ὁποῖα τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον
τῆς βουκέντρας (βουκέντρου).....*

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

*δὲν γίνεται διὰ τὸ κτεῖναι τὰ χόρτα
εἰς μπόσνια γ.*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνη εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

*δὲν γὰρ καὶ ἔρχεται καὶ ἄρρηξι φρούρα βοιοδυναμ
αὐτῶν καὶ τῶν τῶν δὲ, τῶν βοιοδυναμ, ἢ τῶν τῶν δὲ.*

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) π. ὁ καθ' ἑ
 γὰρ τὸ σκαφίμο εἰς τὴν ἐκκαθάριση γιὰ τὸ ἐκκαθαίρει
 εἰς τὴν ὑπόθεσις γιὰ τὸ σκαφίμο αὐτὸς ἀπὸ τοῦ γ.
 ἢ τοσοῦτοι γιὰ καθάρισμα καὶ ἰσοπέδωσιν

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Τὴν βοηθεῖ αὐτοὶ πρὸς σκαφίμο καὶ φέρει καὶ δὲν
 δύναται καὶ ἀνεμθεῖν ἢ γὰρ ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ εἰς τὴν ἀντιτάξιν

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν οσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

Ἡ καλλιέργεια γίνεται ὁμοῦ καὶ τὸν καὶ θεοῦ
 καὶ τὸν —

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

αὐτὰ ἀπὸ τῶν ἐν ἀγροικίᾳ ἐκτρέφονται
 καὶ τὸν —

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμῆλων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

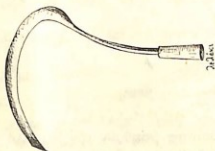
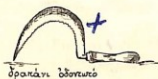
Ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμῆλων ἐγένετο
 αὐτὴ γίνεται καὶ ὁμοῦ καὶ τὸν —

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *τὸ δρεπάνι*
ἐξαρτίζονται καὶ ἐξαρτίζονται καὶ ἐξαρτίζονται μετὰ
ὁδοντωτῶ δρεπάνι τοῦ ἐκείνου (27)

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων ειδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

Ἐξαρτίζονται καὶ ἐξαρτίζονται καὶ ἐξαρτίζονται καὶ ἐξαρτίζονται
ἐκείνου τοῦ δρεπάνι

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσεσ) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).....

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὁδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

τὸ δρεπάνι ἐξαρτίζεται μετὰ τὴν κόψη, ὁδοντωτῶ
ὁδοντωτῶ καὶ ὁδοντωτῶ

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

Ἡ κόσσα συνήθως ἐξαρτίζεται μετὰ τὴν κόψη
ὁδοντωτῶ καὶ ὁδοντωτῶ

5) Ποιος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεία; (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) ... *Τὰ ἐργαλεία αὐτὰ...*

κατεσκευάζει ὁ εἰδυροὺς...

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ... *Αὐτοὶ τὰ ρεβιθία...*

ἐκρίζονται δι' ἐκρίζωσους.

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Θερίζονται καὶ ἐκρίζονται ἐπὶ ὕψος 20-30 ἐκατοστῶν ἀπὸ τοῦ ἐδάφους*

ἔξω ἀπὸ τοῦ ἐδάφους.

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

Ἀκαθάρτια καὶ κομμάτια.

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; ... *Οἱ χεριές, οἱ χερόβολα...*

ποποδοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ...

ἀκαθάρτια.

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Τὰ δάγματα...*

ἐπὶ τοῦ ἐδάφους χωριστὰ, κατὰ τὸν τρόπον...

ἢ μετὰ μαζεύονται καὶ θερίζονται τὰ χερό-

μαχα δάγματα καὶ θερίζονται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἀπὸ 20-30 χερόβολα μὲ τὴν χεῖρα τῆς αὐτῆς ἐν τῇ αὐτῇ κατεύθυνσιν.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές.

...? Οποῖα ζοιτοῖα ἀγκαλιές ἢ δεμάτια.

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ;

... εἰς τὴν περὶ φέρειαν βίαν ἀνέπαδον
... ἐξέρχονται οἱ ἰδιοκτεταὶ τῶν χωρῶν
ἢ οἱ βέρηται αὐτῶν χωρῶν αὐτῶν γε-

- 2) Πώς ἡμείνοντο οὗτοι με ἡμερομίσιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ἐξκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνὲν
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

... δὲν ὑφείποντο με ἡμερομίσθιοι
... διότι αὐτοὶ εἰσὶν ἐν δίκῃ αὐτῶν.

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

... καὶ οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες εἶχε-
ρον εἰς τὰς χεῖρας ἐν εἶδος χαννῶν
... καὶ ἔφερον οἱ γυναῖκες δακτυλί-
δια πρὸς προφύλαξιν.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

*Δὲν ἀρχίζουν αὐτὲ ἀρχίζουν τὸν
θερισμόν τὴν Τρίτην. —*

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμόν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

*Ἐτραγουδοῦσαν καὶ τραγουδοῦν
μαζὶ τὸν θερισμόν διαφορά
δυσκολικά τραγούδια τοῦ τόπου μας.*

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

*Εἰς τὴν ἀφῆρταίαν μὲς δὲν
ὑπάρχει παραμύθιον ἔθιμον. —*

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

*Ἐκεῖται εἰς σταχυὸς
3-4 ἡμέρας πρὶν ξηρανεῖν καὶ καπνίσιν
ἰεθεκοντο δεμάτια. Τὸ δεμάτιο ἐγένετο
σταίγινα καὶ τὸ πρῶτον παρόμοιον. —*

- 2) Πώς γίνεται τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.

ῥόβουλα ἔφραζενοιτο ποῖ (ἡρ. 30.)

*ῥόβουλα μετὰ τοῖς μεγαρίαι. ποῖ ἐπὶ σταχέων. ἡρῶς ἀνὰ αὐτῇ
κατεώδυντο ἔδένοντο δερμάτια. Τὰ δερμάτια*

δένοντο μετὰ σταχέων. ποῖ ἐκρίθιναται μετὰ

μεγαρίαι, ἐκκριθιναται. ἐκρίθιναται ποῖ ῥόβουλα

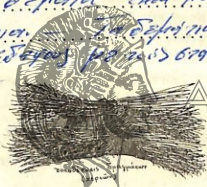
τὰ δερμάτια δερμάτια ποῖ μετὰ σταχέων

τὰ δερμάτια. τὰ δερμάτια κατέδιντο

δένοντο ἐπὶ τοῖς ῥόβουλοις μετὰ σταχέων ἡρῶς ἀνὰ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνουντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δερμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

*ὡς ποῖ δένοντο συνεκεντρώνοντο καὶ
ἐτοποθετοῦντο μετὰ σταχέων. ἡρῶς...
ποῖ ἀνὰ ῥόβουλοις. —*

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; *Ἀπὸ τοῦ 1870. περίπου. —*

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Τὴ φύτευμα*
τῆς παλάτης ἐπὶ τὸ ποταμὸν γίγνεται ἐν ἑνὶ
ἡμέρᾳ. Τὴν φάρμακον, ἀρχὴς Ἀπριλίου
ἐπὶ τοῦ ἔτους. —

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν.

Τὴ ἐξαγωγή τοῦ πατάκης ἀπὸ
τὸ χωράφι γίγνεται μὲ τὴν σκαπάνην

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθηζέτο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκου); Ἐσυν-
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Μετά ἔσοτον*

διδρῖο καὶ βοτάνης καὶ ἡ διατροφή τῶν
ζώων μὲ σανόν. ἡ καλλιέργεια γίνεται ἐν
φθινοπώρῳ, ὁ ἀρσενικός τῆς ἀνταξίας καὶ ἐν
ὀκτωβρίῳ ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.).

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).

Ὁ θερίζετο γίνεται ἐν ἑνὶ καὶ
μὲ δρέπανον. —

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) *Μεγάλη ξηρασία τέ χέρτοι εἶπε
ποδρεῖται. βέ. ξύλινα. κήρυττα, ἐπιδέξεται. καὶ...
παίσιον με. αἰρμα. ἔδενετο. βιπάλλης. ἐκίμνη.
ὁρδομονίου. παραψηφισιὴν εἶδου—*

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. *τὰ εἶπε*

*μάτια μετεφέροντο. εἰς τὸ ἀλῶνι καὶ
καὶ... ἔτοποδρετοῦτο. περίξ. τοῦ...
ἀλῶνι. βέ. θεμωνίς. —*

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λεγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθαρῶς ὁ τρόπος τοποθετήσεως;

*ὁ χώρος καλεῖται θεμωνοστάσι.
καὶ. ἐπιδέξεται. ἀλῶνι. καὶ. τοῦ...
τοῦ... —*

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλωνι;

*ἀνέκαθεν. ὑπῆρχεν. εἰς. τὸ. τόπος.
ἀλῶνι. πρὸς. ἀλῶνι. τῶν. δη.
ματριακῶν. —*

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

*καὶ. τοῦ. τοῦ. ἐξ. τοῦ. χωρίου.
καὶ. βέ. καὶ. τοῦ. —*

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. μὲ ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ ἀλώνι εἰς ἓνα ἀνὴρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ καὶ τὸν σκῆνον αὐτοῦ καὶ τὸν σκῆνον αὐτοῦ καὶ τὸν σκῆνον αὐτοῦ —

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

Τὸ ἀλώνισμα ἀρχεται ἐκ τῆς ἡμέρας καὶ λήγει ἐν τῇ ἡμέρᾳ καὶ τῇ νύκτι —

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Τὰ ἀλώνια εἰς ἓνα ἀνὴρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ καὶ τὸν σκῆνον αὐτοῦ καὶ τὸν σκῆνον αὐτοῦ καὶ τὸν σκῆνον αὐτοῦ —

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων)

Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀλωνισμοῦ ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀλωνισμοῦ —

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Ἡ προετοιμασία καὶ ἡ ἐναρξίς εἶναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ καὶ τῇ νύκτι καὶ τῇ νύκτι καὶ τῇ νύκτι —

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

*Τὰ δασύτητα γίνονται πρὸς ἐλκύνονται...
ἐπὶ ἐλκύνονται πρὸς ἐλκύνονται, ἀπὸ τοῦ...
τὸ πρὸς ἐλκύνονται πρὸς ἐλκύνονται.*

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

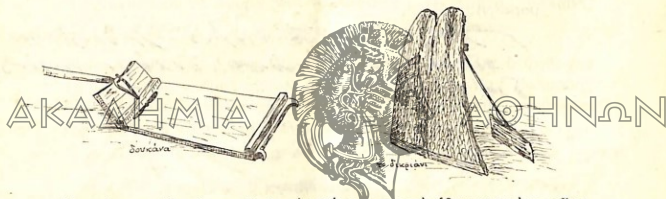
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀγυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλοὶ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθεῖως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νίου ἑστῆς στύλος, ὡς δύο μέτρον (καλούμενος στῆγερς,
στρούλουρας, δουλάνη, βουλάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦν εξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἐνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἑτερον ἀκροῦ τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

*Ὁ ἀλώνισμος τῶν σταχύων γίνεται διὰ
τῆς χρησιμοποιοῦσιν ζώων, ὡς... τὸ...
ἐνωτέρω σχεδιαγράφημα ἀπὸ τοῦ...*

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στύλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινες τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλιές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στύλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνίου. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλιές περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα)... *Σὲ πᾶσι*
... αὐτῶν... ἡ πᾶσι... εἰς τὸ πᾶσι... Σὲ πᾶσι
... αὐτῶν... ἡ πᾶσι... εἰς τὸ πᾶσι... Σὲ πᾶσι
... αὐτῶν... ἡ πᾶσι... εἰς τὸ πᾶσι... Σὲ πᾶσι
... αὐτῶν... ἡ πᾶσι... εἰς τὸ πᾶσι... Σὲ πᾶσι

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκᾶνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ἄ.) ἤλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυσμένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

...? ὅχι... αὐτῶν... ἡ πᾶσι... εἰς τὸ πᾶσι... Σὲ πᾶσι
... αὐτῶν... ἡ πᾶσι... εἰς τὸ πᾶσι... Σὲ πᾶσι
... αὐτῶν... ἡ πᾶσι... εἰς τὸ πᾶσι... Σὲ πᾶσι

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;.....

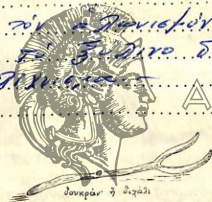
Ἀρχίζει τὸ πρῶτον χαράματα, διακόπτεται τὸ μεσημέρι καὶ ὑπὸ τὴν σελήνην νύκτα τὸ ὅσον γενοῦσα ἀργά -

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινος τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Ἰδὲ τὸν ἀλωνιστὸν ἀρχεικοποιεῖται. εἶναι τὸ ξύλον διχάλι, κορίθου δὲ τὸ πικρὸν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

+

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ;.....

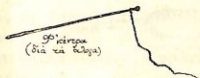
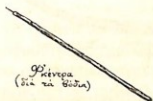
ὣς ἡ πόρτα -

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν δόγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). ;.....

Ἐκρημαίνονται ἢ φ' κέντρα διατὰ εὐδία καὶ τὸ μακρὸν γίον (μαρτοῖκι) διατὰ ἀλογα.

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. *Ἡ μία ἐργασία. Πέμεται*

2. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.
(2-3) ἀπλώματα. —

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

ὅταν ἔχουν ἰδιαίτερη ἀσφαλεία —

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ τοῦ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχον ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τοσοῦτοι, καλούμενοι ἀλωνιστοὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὁποῖοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν.

*ἡλυνίζουσι εἰδικὴ ἀλωναριὰ μετὰ
 τοῦ ζῶα, ἢ τοῦ αἵματος.
 βαλμάδες ἢ ἀλωναριῶται. —*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

ἡλυνίζουσι μετὰ τοῦ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωναριῶται —

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μήκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

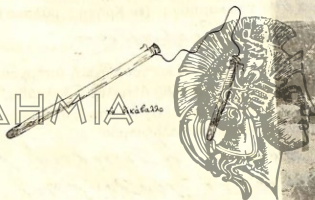
ὅταν ἔχουν ἰδιαίτερη ἀσφαλεία —

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).

*Διὰ τὴν φακὴν καὶ
τὰ ρεβιθία γίνετο χρῆσις τοῦ κοπάνου
ἐκείνου (1)*

ξύλο κοπανιστοῦ διὰ τὸ κοπάνισμα
μικροῦ αὐροῦ δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ;

*Διὰ τὴν ἐξήγησιν κοπάνισμα τῶν
δημητριακῶν*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχυῶν ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχυῦ, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

... *ὅταν γίνετο κοπάνισμα τῶν σταχυῶν τοῦ εἴρου* —

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

... *ἔτραγουδοῦντο διάφορα τραγούδια καὶ τραγούδια τοῦ τοῦρου καὶ*

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

ἦν δυνάμει τοῦ τοῦ εἴρου

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με πᾶσιον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

... *ἔχουντο λειῶμα καὶ τὸ λειῶμα πᾶσιον σωρεῖται διὰ τὸ λίχνισμα μετὰ τὸ δικριάνι* —

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Τὸ δευτέρω ἔχει στήθεα συνήθως ἐπὶ
 χροῦν. τὸν ὁποῖον σκεπτικὸν ἔθιμον

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φυτῶρι, θρινάκι ; Ἰχθυογραφήσατε τοῦτο.....

Τὸ ἰχθυόμα εἶναι ἀρρῆ γίνεται μετὰ δι-
 κριότητι καὶ ἐν συνεχείᾳ κατὰ τὴν μετὰ τοῦ ζυ-
 γιστο ἡ φωνή.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει) ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Συνήθως λιχνᾶται οἱ ἄνδρες, ἀρρῆ καὶ ἐν-
 ἀνδρῶν καὶ οἱ γυναῖκες.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
 ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
 τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἁλώ-
 νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Ὁποῖα ζῶα ἄχυνται.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώ-
 νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα): διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

δεν γίνεται -

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Μοβαλίζεταί βε' ἰσοκίτη πού

ἐπὶν τὸ ποφὸς ἀποκρίζεται ἐκ τῆς

πεγυλῆς -

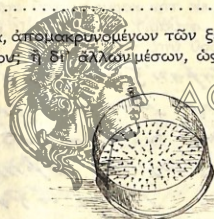
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

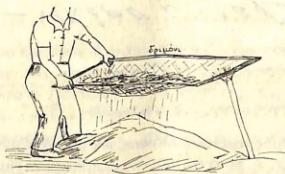
ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνο παλιό δερμάτινο

κόσρος ἢ ἀρύλορος

δριμόνι

νων με ὁπὰς διαφόρων μεγεθῶν π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Ὁ Ἀγελαῖος... εἶναι ἓνα κῶδιον...
 μέ τι ὁ αἶμα... ἀποχυρίζου... τὸν κῶδον...
 ἀπὸ τῆς παρακρίσεως... χυδρῶς ἄχυρα...

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνσεις καὶ ἄσπασμός τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Ὁ ἀγελαῖος... εἶναι ἓνα κῶδιον...
 φτυάρι... χαράσσεται... ἐπ' αὐτοῦ...
 ἀντὶ τοῦ... ἐπὶ τῇ κορυφῇ...
 τοῦ σωροῦ... ἐπὶ τῇ κορυφῇ...
 π.χ. — Τίποτε ἄλλο. —

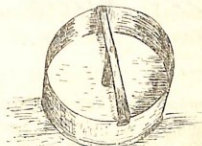
- 8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

Ὁ ἀγελαῖος... εἶναι ἓνα κῶδιον...
 φτυάρι... χαράσσεται... ἐπ' αὐτοῦ...
 ἀντὶ τοῦ... ἐπὶ τῇ κορυφῇ...
 τοῦ σωροῦ... ἐπὶ τῇ κορυφῇ...
 π.χ. — Τίποτε ἄλλο. —

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλου πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχείον) ἐγένετο ἡ μέτρησης τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).. *Εἰς τὸ ἄλωνι*

*ἔδιδετο α) τὸ παπαδιάτικο θ) τὸ ἄγρο-
φυλακιάτικο και β) τὸ ἀδριατικόν
ὡς μέτρα ἔχρησιμοποιοῦτο δ*

μισοκοίλι

κούτελος

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,

γ) τὸ γυφτιάτικο,
δ) τὸ ἀλεωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρῇσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) *Περί μέτρων καὶ ἰσότητος*

*Ὁ Μήδων ἦτο ἓνα ξύδιον· μετρίων δὲ δοχεῖον,
τὸ ὁποῖον μετροῦσε (30) ὀκάδας.*

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ·
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) *Ὁ Μήδων μετὰ ἀπὸ τῶν*

*ἀπὸ τῆς μετρίωνος εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γεωργοῦ
καὶ ἀπὸ τῆς οἰκίας εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι*

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *Τὸ ἀνυρον μεμεγμένον καὶ
 ἀπὸ τοῦ αἵματος εἰς τὸν ἀνυρῶνα, ποὺ ἐφί-
 ουετο ἐν τῇ αἰσθητικῇ τῇ αἰσθητικῇ τοῦ φαντασίου.*

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρων στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

*Ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου ἐγίνετο με-
 τὰ τὸ ἀλώνισμα.*

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

*Εἰς τὴν ἀναμμήν. ἡμερᾶς. ἐν τῇ
 χρον. αἰσθητικῇ. ἀναμμήν. ἀναμμήν.
 π.ρ. αἰσθητικῇ.*

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ..

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αύτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος;....

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.
Τά κλέπτουν; "Αν ναι, από ποιον μέρος;.....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποιαι αί συνήθειαι εις κάθε τόπον δια κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, ξορκία, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερές)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

.....
.....
.....
.....

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....
.....
.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

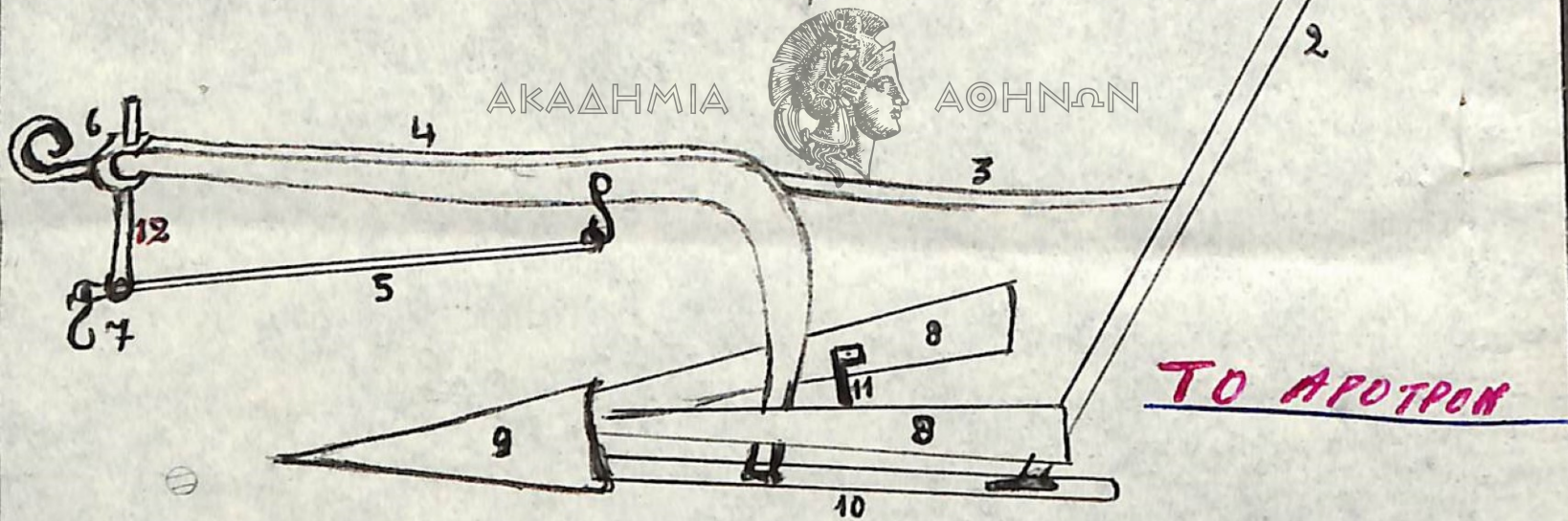
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

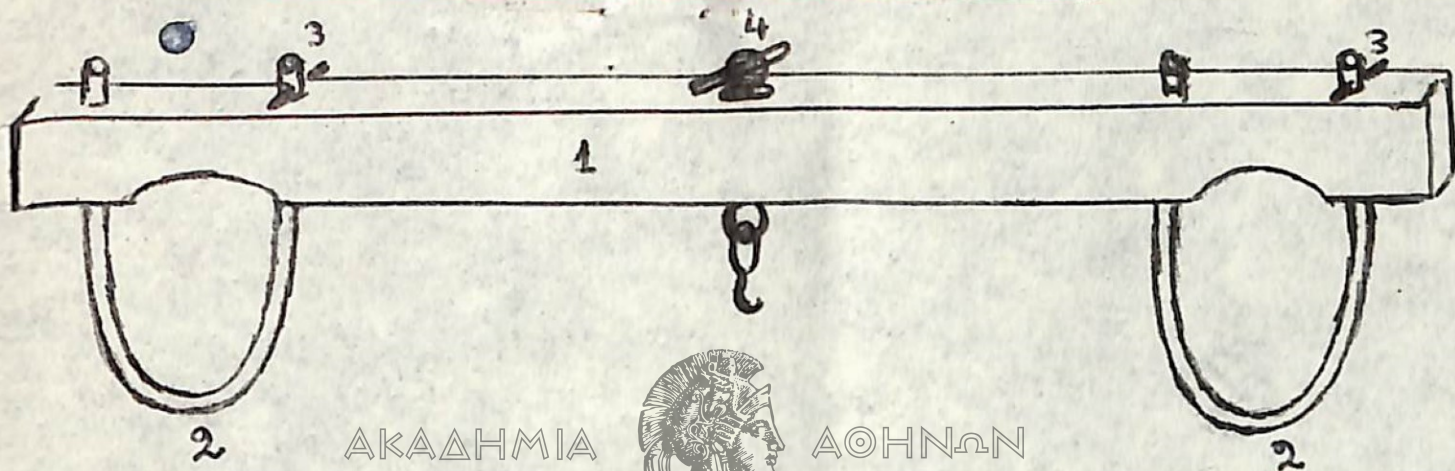

ΑΘΗΝΩΝ

1) Χειρολάβα	5) Ἐπάθνη
2) Ἐπέλεχος χειρολάβαι	6) Σταυροί
3) Στήριγμα	7) Γάντιοι
4) Σταβάρι	8) Φτερά
9) Ὀνί	10) Ἀδιστροπόδι
12) Ὑψειτῆρας	11) Βάσις ὑπερώων

Ο ΖΥΓΟΣ

1) Στελεχος ζυγοῦ

2) Ζεῦδες

3) Πιζῦδι

4) Σηαδι